

presence of a significant difference between the legally defined and the actual state of practice of the bodies and institutions of the execution of punishments of the State Security Service of Ukraine, which naturally gives rise to society's mistrust of the activity of the criminal-executive system. The worst thing is that the convict commits a new crime being in places of imprisonment, thereby challenging the society about his unwillingness to embark on the path of correction.

Bibliography:

1. Bohatyrov, I.H., & Bondarieva, K.V. (2019). Criminal liability for malicious disobedience to the requirements of the administration of the institution of punishment. Chernihiv, Desna Polygraph [in Ukrainian].

2. Borovyk, A.V., Kolb, O.H., & Kopotun, I.M. (2020). Prevention of malicious disobedience to the requirements of the administration of the penal institution. Lutsk : SPD Hadiak Zh.V. Printing house "Volynpoligraf" [in Ukrainian].

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-264-0-31>

ПЕНІТЕНЦІАРНА ІДЕНТИФІКАЦІЯ ЗЛОЧИННОСТІ В ПЕНІТЕНЦІАРНІЙ СФЕРІ УКРАЇНИ

Колодчин Д. В.

*кандидат юридичних наук, докторант кафедри правоохоронної
та антикорупційної діяльності*

*Навчально-науковий інститут права імені князя Володимира Великого
Міжрегіональної Академії управління персоналом
м. Київ, Україна*

Заради справедливості зазначимо, що процес ідентифікації особи засудженого в місцях несвободи становить винятковий інтерес в умовах трансформації кримінально-виконавчої системи України в пенітенціарну систему. Оскільки як зазначають вітчизняні дослідники, формування системи запобігання злочинам у пенітенціарній сфері відбуваються в якісно новому правовому просторі, що пояснюється змінами історичних реалій, динамічністю розвитку всіх галузей національного законодавства, включенням і норм міжнародного права [1, с. 5].

Під пенітенціарною ідентифікацією варто розуміти систематизовану сукупність понять, ідей та уявлень, через які засуджена особа усвідомлює свій стан у системі суспільних відносин, оцінює існуючий порядок і умови відбування кримінального покарання в місцях несвободи

Державної кримінально-виконавчої служби (далі ДКВС України) або в уповноважених органах пробачії Державної установи «Центр пробачії» (далі ДУ ЦП), виражає свої інтереси щодо соціалізації, ресоціалізації та реінтеграції в суспільство після звільнення.

Спираючись на таке розуміння досліджуваного нами феномену, ми визначаємо ідентифікацію злочинності в пенітенціарній сфері як процес ототожнення засудженими або персоналом місць несовободи та уповноважених органів з питань пробачії, які відрізняється від інших осіб, які вчиняють кримінальне правопорушення, специфічними уявленнями, інтересами, цінностями, установками, ставленням до порядку і умов відбування покарання.

На жаль, дослідженню ідентифікації особи в місцях несовободи в пенітенціарній науці приділено не достатньо уваги, хоча теорії ідентифікації особистості у різних царинах суспільного життя і соціальних практик присвячено багато робіт вітчизняних і зарубіжних вчених, у яких накопичено значний теоретичний, методологічний і методичний досвід.

Результатами ідентифікації злочинності в пенітенціарній сфері є ідентичності видів кримінальних правопорушень, що вчиняються в місцях несовободи та в уповноважених органах з питань пробачії, як засудженими так і персоналом який їх обслуговує.

Ідентифікація злочинності в пенітенціарній сфері є елементом соціальної взаємодії, яка передбачає, що особа яка вчиняє в місцях несовободи або в уповноважених органах з питань пробачії нове кримінальне правопорушення не бажає стати на шлях виправлення і ресоціалізації, і після звільнення схильна продовжувати вчиняти кримінальне правопорушення.

До речі, ідентифікація злочинності в пенітенціарній сфері пов'язана з порядком і умовами відбування засудженими кримінального покарання і виконанням ними соціальної ролі як члена суспільства. Водночас постає питання: чи можливо усунути всі детермінантні чинники злочинності в пенітенціарній сфері. Щоб відповісти на це запитання слід розглянути і проаналізувати теоретичний доробок провідних вітчизняних вчених з цієї проблематики.

Оскільки проблема ідентифікації злочинності в пенітенціарній сфері охоплює особу засуджену за кримінальне покарання, то перед нею постає не лише пізнавальна, а й життєво-практична діяльність, бо перебуваючи в місцях несовободи засуджена особа намагається ототожнювати себе як «нормальну людину». Тобто зі зміною референтних (значущих для себе) функцій вона намагається пристосуватися до нових умов життя і самоконструює власну поведінку.

Отож, щоб повернутися в суспільство законослухняним громадянином і бути повноправним членом суспільства, засуджений під час

відбування покарання засвоїти певну систему знань, норм і цінностей, тобто пройти етап певної соціалізації. Соціалізація являє собою засвоєння засудженим у місцях несвободи або в уповноважених органах пробації практичного досвіду відбування покарання, що дозволяє засудженим швидше зорієнтуватися до умов відбування кримінального покарання.

Водночас соціалізація передбачає вибіркове перенесення на власну систему поведінки тих норм і правил, які прийняті в місцях несвободи або у групі засуджених. Отож, за визначенням професора І.Г. Богатирьова соціалізація до умов життя в місцях несвободи в Україні визначається юридичним статусом пенітенціарної установи, порядком та умовами виконання та відбування покарання, правилами внутрішнього розпорядку дня, активною взаємодією з адміністрацією пенітенціарної установи та засудженими, іншими його характеристиками і потребами [2, с. 66].

Як процес інтегрування засудженого до умов відбування кримінального покарання проходить через оснащення його накопиченим у місцях несвободи (в конкретно взятій виправній колонії) досвідом виправлення і ресоціалізації засуджених, саме ці засоби спрямовують засудженого до ідентифікації – отожднення себе з певними цінностями чи соціальними суб'єктами, які відбувають кримінальне покарання в місцях несвободи ДКВС України або в уповноважених органах пробації ДУ ЦП.

Висновок. Вищевикладене дозволило нам: по – перше довести, що успішність будь-яких внутрішніх перетворень засуджених в місцях несвободи або в уповноважених органах пробації, залежить від професійної компетентності персоналу який їх обслуговує, дотримання засудженими порядку і умов відбування кримінального покарання, наявності бажання засудженого стати на шлях виправлення і ресоціалізації тощо. Все це остаточно може забезпечити успішну легітимацію засуджених у місцях несвободи та в уповноважених органах пробації і визнати їх повернення у суспільство нормальною і бажаною для себе; по – друге сформулювати поняття пенітенціарна ідентифікація злочинності в пенітенціарній сфері – сукупність кримінальних правопорушень що вчиняються в місцях несвободи та в уповноважених органах пробації, через які засуджена особа усвідомлює свій стан у системі суспільних відносин, оцінює існуючий порядок і умови відбування кримінального покарання, виражає свої інтереси щодо соціалізації, ресоціалізації та реінтеграції в суспільство після звільнення.

Література:

1. Запобігання пенітенціарної злочинності в Україні : посіб / І.Г. Богатирьов, А.І. Богатирьов, М.С. Пузирьов ; за заг ред. О.М. Джужі. Київ : ВД «Дакор», 2014. 96 с.
2. Богатирьов І.Г., Мізюк В.В. Соціалізація засудженого до умов життя в місцях несвободи. *Правове регулювання суспільних відносин в умовах сталого розвитку* : матеріали X Міжнародної наук.-практ. конф. (м. Київ 10 грудня 2021 р.). С. 65–67.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-264-0-32>

ПРАВОВА ПРИРОДА ВІДСТРОЧКИ ВИКОНАННЯ ВИРОКУ ЗАСУДЖЕНОЇ ОСОБИ ДО АЛЬТЕРНАТИВНОГО ВИДУ ПОКАРАННЯ

Михайлик Д. О.

*кандидат юридичних наук, доцент кафедри правоохоронної
та антикорупційної діяльності*

*Міжрегіональної Академії управління персоналом
м. Київ, Україна*

Горковенко М. В.

*керівник Рівненської окружної прокуратури
м. Рівне, Україна*

Правова природа відстрочки виконання вироку ми розглядаємо як захід, який на жаль, не передбачений нормами закону України про кримінальну відповідальність (КК України), а тому він не змінює правового становища засудженої особи. Ця особа продовжує залишатися у статусі засудженого, а не виправданого чи звільненого. Тому цей захід є кримінально-процесуальною реакцією суду на певного роду об'єктивні й суб'єктивні чинники, керуючись при цьому принципом верховенства права, проте не відкидаючи в майбутньому повноту реалізації принципів невідворотності кримінальної відповідальності, виконання і відбування покарань.

Оскільки правова природа відстрочки виконання вироку є скоріше кримінально-процесуальною, ніж кримінально-правовою, або кримінально-виконавчою ми виходимо з того, що норми цього інституту поширюються: а) не на всі види покарань (а лише на 5 із 12); б) не на всі